

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 317/23
15.9.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јасне Беловић, председника већа, Иде Никитовић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужила АА и ББ, обе из ..., чији је заједнички пуномоћник Ђорђе Трифуновић, адвокат из Београда, ул. Сарајевска бр.31/18, против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Олга Турчиновић Макевић, адвокат из Београда, ул. Томаша Јежа 11/4, ради заштите од насиља у породици, одлучујући о жалби тужила изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 1936/19 од 15.9.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.9.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужила и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П2 1936/19 од 15.9.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П2 1936/19 од 15.9.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим су тужиле тражиле да се одреди мера заштите од насиља у породици којом се налаже туженом да се исели из куће у ..., ул. ..., те да се наложи тужилама усељење у кућу у ..., ул. ... Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим су тужиле тражиле да се одреди мера заштите од насиља у породици којом се забрањује туженом да на било који начин узнемирава тужиле лично, телефоном и писмено и којом се налаже туженом да се уздржава од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужила. Ставом трећим изреке обавезане су тужиле да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу 341.250,00 динара.

Против наведене пресуде тужиле су благовремено изјавиле жалбу из свих

законских разлога, такође и допуну жалбе која није благовремена. Трошкове другостепеног поступка су тражиле и определиле.

Тужени је дао одговор на жалбу. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11 са изменама и допунама), у вези члана 202 Породичног закона, Апелациони суд у Београду је нашао да жалба тужила није основана.

У поступку пред првостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом тужила указује на битну повреду из тачке 12 ове законске одредбе. Изрека побијане пресуде је јасна и разумљива, није противречна изнетим разлозима о битним чињеницама, који су јасни и потпуни, те се њена законитост и правилност могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА и тужени ВВ су бивши супружници чији је брак, закључен 7.3.1987.године, разведен правоснажном пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 327/16 од 17.2.2017.године. Током трајања брачне заједнице добили су троје заједничке деце, ћерке ГГ, ББ, овде тужилу и сина ДД. Током трајања брака, дана 12. јула 2014.године, тужени је у породичној кући вербално и физички напао супругу, која је након интервенције полиције, напустила породичну кућу у коју се након два дана вратила када се инцидент поновио у присуству ћерке ББ. Након тога заједница живота између супружника дефинитивно је престала 14.јула 2014. године иселењем тужиле из породичне куће. Поводом наведеног инцидента, тужила је против туженог поднела кривичну пријаву у фебруару 2017. године, по којој је вођен кривични поступак због кривичног дела насиље у породици. Тужила ББ, ћерка парничних странака, је након иселења мајке остала да живи у породичној кући са оцем, све до јула 2015. године када се иселила услед континуираног оптуживања оца да је крива за одлазак мајке. Након престанка фактичке заједнице живота странака, тужиле су изнајмиле стан на ... у коме сада живе. Тужила АА је назапослена, у власништву поседује више локала у ... и ..., које даје у закуп само ради намирења режијских трошкова, а тужила ББ се, након прекида рада у породичној фирми, запослила код другог послодавца. Пресудом од 17.2.2017.године, којом је разведен брак супружника, у то време малолетни син ДД поверен је оцу, овде туженом на самостално вршење родитељског права и уређен је модел одржавња личних односа између малолетног детета и мајке, овде тужиле. Након престанка заједнице живота тужила АА и тужени су 2014. године остали у повременим контактима ради покушаја поделе заједничке имовине, али од подношења тужбе у овој правној ствари 14.6.2017. године између њих не постоји било каква комуникације. Тужила ББ, од одласка из породичног домаћинства 2015. године није била у контакту са својим оцем све до 2022. године када је на очеву иницијативу контакт обновљен, предлогом оца да се реши њено стамбено питање уселењем у неку од породичних непокретности и да се запосли у породичној фирми. Тужиле су, након иселења из породичне куће, у неколико наврата током 2018.године долазиле у породичну кућу и приликом једног доласка су се среле са туженим, његовом новом супругом и малолетним дететом и тада је дошло до вербалне

расправе са обе стране. Такође, почетком 2020. године тужиље су приликом доласка у породичну кућу затекле радника породичне фирме који је био на телефонској вези са туженим који се налазио у иностранству и који се преко спикерфона обратио тужиљама погрдим речима уз захтев да напусте кућу. Поводом тог догађаја тужени је пријавио полицији провалу у кућу која је изашла на лице места и након обављеног разговора са тужиљама није предузела никакве мере, а тужиље су накнадно због истог догађаја против туженог поднеле кривичну пријаву, која је решењем надлежног тужилаштва одбачена.

Према мишљењу Градског центра за социјални рад Нови Београд, прибављеном у овом поступку дана 11.9.2020.године, а који је израђен на основу интерјува са тужиљама и сином ДД, произлази да дугогодишњи правни спорови око поделе брачне имовине представљају фактор ризика за евентуалне сцене насиља у породици које су усмерене ка тужиљама и потенцијално према сину ДД због његове евентуалне нелојалности према оцу поводом покренутих судских поступака. Актуелна ситуација у којима се налазе тужиље (подстанарски статус, нерешени имовински односи, незапосленост тужиље АА, немогућност уласка у заједничку непокретност, страх ћерке за свој радни статус у случају да отац сазна где ради) продукт су економске моћи туженог према тужиљама што су индикатори економског, емоционалног и психолошког насиља од стране туженог. Како тужиље и даље осећају страх од туженог, центар је мишљења да је целисходно изрицање мере заштите од насиља у породици и то мере забране узнемиравања. Према мишљењу органа старатељства Нови Београд од 25.2.2021.године, сачињеног на основу интервјуа са тужиљама, извештаја органа старатељства Стара Пазова надлежног за поступање у односу на туженог према његовом пребивалиштву и тимских консултација, произлази да је процена стручних тимова Нови Београд и Стара Пазова да и даље егзистирају облици економског, психолошког и емотивног насиља туженог према тужиљама и да ризик од понављања насиља постоји на умереном нивоу, због чега је предложено изрицање мера заштите од насиља у породици.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, које наводима жалбе тужиља на правно релевантан начин није доведено у сумњу и које Апелациони суд прихвата као правилно и потпуно утврђено, правилно је првостепени суд применио одредбе члана 197 и 198 Породичног закона и закључио да је тужбени захтев тужиља неоснован. За своју одлуку првостепени суд је дао разлоге које прихвата и Апелациони суд.

Правилност тако донете пресуде није доведена у сумњу жалбеним наводима тужиља.

Циљ и сврха изрицања мера заштите од насиља у породици је утицање на будуће позитивно понашање, спречавање даљег или поновног вршења насиља у породици и обезбеђење нужне заштите физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности лица над којим је вршено насиље, те отклањање опасности које погодују или подстичу понављање насиља, односно извршење других видова насиља. Мере заштите од насиља у породици имају превентиван и репресиван карактер, али њихово изрицање мора бити целисходно и сврсисходно спрам околности сваког конкретного случаја.

Супротно жалбеним наводима, правилно је првостепени суд закључио да у конкретном случају нису испуњени услови за одређивање предложених мера заштите од насиља у породици из одредби члана 197 и 198 Породичног закона. У току првостепеног поступка, имајући у виду првенствено исказе парничних странака дате приликом саслушања, утврђено је да између странака нема никаквог контакта уназад неколико година, да међу њима не постоји било који облик комуникације, те да у конкретном случају нема ни конфликтних ситуација које би угрозиле безбедност тужила, због чега није целисходно ни сврсисходно одређивање мере заштите од насиља у породици којом се забрањује туженом да на било који начин узнемирава тужиле лично, телефоном и писмено и којом се налаже туженом да се уздржава од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим би се угрозили телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужила. Суштина заштите се огледа у ограничавању или привременој забрани одржавања личних односа извршиоца насиља са жртвом. Како је неспорно утврђено да између парничних странака у временском периоду од 6-7 година не постоји комуникација и непосредни контакт, то и овај суд сматра да нема услова за изрицање ове мере заштите од насиља у породици туженом, јер не постоје објективне околности које би оправдавале одређивање наведених мера заштите. Имајући у виду наведене чињенице, правилан је закључак првостепеног суда да физички и психички интегритет, здравље и лична безбедност тужила нису угрожени, посебно имајући у виду и чињеницу да је тужени са ћерком обновио контакт и да се повремено виђају, те да између њих нема конфликта.

С тим у вези неосновани су жалбени наводи којима се указује на одсуство оцене исказа парничних странака и других материјалних доказа. Првостепени суд је оценио изведене доказе појединачно и у међусобној вези и на основу резултата целокупног поступка, дао јасне разлоге које чињенице сматра утврђеним. Све важне чињенице за доношење одлуке о тужбеном захтеву првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно оценио применом одредбе чл.8 ЗПП.

Субјективни осећај несигурности у ситуацији када не постоје објективне околности није довољно оправдан разлог да се туженом у конкретном случају одреди мера заштите од насиља у породици.

Чињеница да је тужени 2.2.2023. године правноснажно осуђен због кривичног дела насиље у породици због догађаја који се одиграо осам година пре доношења овде побијане пресуде, 2014.године, не може бити одлучујући разлог за одређивање мере заштите од насиља у породици, код неспорно утврђеног стања о одсуству конкретних аката туженог усмерених ка тужилама годинама уназад, а којима би се угрожавао телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужила.

У погледу догађаја из 2018. године и 2020. године, када су тужиле обилазиле породичну кућу, правилно је првостепени суд утврдио да се понашање туженог не може квалификовати као дрско, безобзирно и злонамерно, предузето са циљем угрожавања душевног здравља или спокојства тужила и закључио да у тим ситуацијама није било насилног понашања туженог. Правилан је закључак првостепеног суда да се том приликом радило о изолованом инциденту парничних странака, односно о афективном реаговању на провокацију туженог и тужила обострано, а не о усвојеном моделу насилног понашања туженог према тужилама. Вербална расправа, ни по својој врсти,

ни по интезитету и учесталости, не могу се сматрати понашањем у смислу одредбе члана 197 став 1 ПЗ. У погледу догађаја из 2020. године првостепени суд није прихватио део исказа тужилца у којима су навеле да им је тужени претио преко телефона, па су стога неосновани наводи жалбе којима се указује да је суд своју одлуку о томе засновао само на чињеници да је поводом тог догађаја одлуком надлежног јавног тужилаштва одбачена кривична пријава против туженог. Осим наведеног, из понашања тужилца, које су долазиле у породичну кућу без заштите или евентуалне провере да ли је тужени код куће, следи да нису имале страх од понашања туженог и евентуалног понављања насиља, односно присуство страха нису доказале.

Такође, тужилце нису доказале да су егзистенцијално угрожене радњама туженог и да постоји економско насиље. Нерешени имовинскоправни односи између странака у погледу власништва на непокретностима којима управља тужени, како је утврђено, не представљају намеру да тужени економски контролише и психички угрожава тужилце, тим пре што је током првостепеног поступка утврђено и да је тужени у више наврата нудио решење имовинске ситуације, да је тужилцама нудио да се уселе у неку од породичних непокретности, те да је са тужилцом ББ успоставио контакт ради решавања њеног стамбеног питања и запослења. Нерешени имовински односи у конкретном случају не могу се сматрати економским насиљем. Осим тога, код чињенице да тужилца АА у свом власништву има више непокретности које даје у закуп, а да је тужилца ББ у радном односу и остварује зараду из које се издржава, следи да тужилце са туженим нису у односу економске зависности као положаја за испољавање економског насиља. Имовински односи су предмет неког другог поступка између странака и не могу се решавати у овој врсти спора.

Приликом одлучивања првостепени суд је ценио и мишљење органа старатељства да је сврсиходно изрећи мере забране узнемиравања тужилца, али је из свих других изведених доказа нашао да не постоји сврсиходност изрицања мере, налазећи да мера забране узнемиравања коју су тужилце предложиле није адекватна постојећој фактичкој ситуацији, имајући у виду дугогодишње одсуство било каквог контакта између странака, као и да се фактор ризика на који је указано (а тиче се дугогодишњих правних спорова око брачне имовине) у тако дугом временском периоду ни на који начин није остварио.

Правилно је првостепени суд закључио да није целисходно изрећи ни меру иселења туженог из породичне куће и уселења тужилца у исту, с обзиром на то да парничне странке не живе у истом домаћинству од 2014. године. Потреба доношења мере заштите од насиља у породици иселењем из породичне куће постоји у ситуацији када у времену када се врши насиље насилник и жртва заједно живе, те је сврха изрицања такве мере спречавање да до понављања насиља дође.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 150, 154 и 163 ЗПП и члана 202 ПЗ, уз правилан обрачун извршен у складу са АТ и трошковником.

На основу изнетог, применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како је жалба тужиља одбијена и како тужени нема право на накнаду трошкова другостепеног поступка, с обзиром на то да трошкови састава одговора на жалбу нису били нужни и неопходни, то је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде, а на основу одредбе члана 165 ЗПП.

Председник већа – судија
Јасна Беловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић